

Monitorowanie polityk spójności w obszarze Euroregionu Tatry a dostępność danych

Jakość życia

Monika Wałaszek
Kierownik Wydziału
Urząd Statystyczny w Krakowie

Cel artykułu

Porównanie dostępności danych, w bazach statystyk publicznych obu krajów, które mogły by służyć monitorowaniu polityk spójności oraz realizacji celów wskazanych w Polsko-słowacka strategia działania Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej TATRY na lata 2014-2020

Polityka spójności

- Celem polityki spójności jest wywieranie wpływu na wzrost gospodarczy, zwiększanie konkurencyjności oraz zatrudnienia poprzez włączenie priorytetów Wspólnoty dotyczących trwałego rozwoju.
- Założenia polityki spójności przyczyniają się do osiągnięcia harmonijnego, równoważonego i trwałego rozwoju Wspólnoty, a tym samym poszczególnych regionów.

Cel Konwergencja

Kładzie nacisk na przyspieszenie konwergencji najslabiej rozwiniętych państw członkowskich i regionów poprzez poprawę warunków wzrostu zatrudnienia dzięki zwiększaniu ilości i poprawie jakości inwestycji w kapitał rzeczowy i ludzki, rozwojowi innowacyjności i społeczeństwa opartego na wiedzy, ochronie i poprawie jakości środowiska naturalnego oraz zwiększaniu wydajności administracji.

Cel Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie

Kładzie nacisk na podnoszenie konkurencyjności i atrakcyjności regionów, jak również na zatrudnienia poprzez przewidywanie zmian gospodarczych i społecznych, w tym związanych z liberalizacją handlu, poprzez zwiększenie i poprawę jakości inwestycji w kapitał ludzki, innowacyjność i promowanie społeczeństwa opartego na wiedzy, przedsiębiorczość, ochronę i poprawę jakości środowiska naturalnego oraz poprawę dostępności, zdolności adaptacyjnych pracowników i podmiotów gospodarczych, jak również rozwój rynków pracy sprzyjających integracji społecznej.

Celu Europejska współpraca terytorialna

Kładzie nacisk na umacnianie **współpracy transnarodowej/transgranicznej** poprzez wspólne inicjatywy lokalne i regionalne, za pomocą działań sprzyjających zintegrowanemu rozwojowi terytorialnemu powiązanemu z priorytetami Wspólnoty oraz umacnianie współpracy międzyregionalnej i wymiany doświadczeń na właściwym szczeblu terytorialnym.

Współpraca Transgraniczna

- Zgodnie z Europejską Konwencją Ramową jest to każde wspólnie podjęte działanie, mające na celu umocnienie i dalszy rozwój sąsiedzkich kontaktów między wspólnotami i władzami terytorialnymi dwóch lub większej liczby państw.
- W myśl Europejskiej Karty Regionów Granicznych i Transgranicznych jej celami są m.in.: nowa jakość granic, które powinny stać się miejscem spotkań, wzmocnianie transgranicznej ochrony środowiska oraz wspieranie transgranicznej współpracy kulturalnej.

Determinanty współpraca transgraniczna

- Do kluczowych czynników determinujących współpracę transgraniczną należy zaliczyć uwarunkowania o charakterze społeczno-ekonomicznym, obejmujące przede wszystkim dysproporcje w poziomie rozwoju gospodarczego.
- Położenie przy granicy oczywiście może stanowić potencjalną szansę rozwojową, w tym kontekście ważna jest jednak siła gospodarcza sąsiednich państw i regionów.

Dysproporcje rozwojowe regionów (NUTS2) według PKB *per capita* według parytetu siły nabywczej w 2014 r

GRANICE WEWNĘTRZNE UE		
Granica polsko-niemiecka	Zachodniopomorskie – Meklemburgia-Pomorze Przednie	1 : 1,53
	Lubuskie – Brandenburgia	1 : 1,63
	Dolnośląskie – Saksonia	1 : 1,21
Granica polsko-czeska	Dolnośląskie – Region Północnowschodni	1 : 0,90
	Opolskie – Morawy Środkowe	1 : 1,26
	Opolskie – Kraj Śląsko-Morawski	1 : 1,36
	Śląskie – Kraj Śląsko-Morawski	1 : 1,01
Granica polsko-słowacka	Śląskie – Słowacja Środkowa	1 : 0,84
	Małopolskie – Słowacja Środkowa	1 : 1,05
	Małopolskie – Słowacja Wschodnia	1 : 0,91
	Podkarpackie – Słowacja Wschodnia	1 : 1,15
Granica polsko-litewska	Podlaskie – Litwa	1 : 1,43
GRANICE ZEWNĘTRZNE UE		
Granica polsko-ukraińska	Podkarpackie – Obwód lwowski	1 : 0,41
	Lubelskie – Obwód lwowski	1 : 0,41
	Lubelskie – Obwód wołyński	1 : 0,33
Granica polsko-białoruska	Lubelskie – Obwód brzeski	1 : 0,69
	Podlaskie – Obwód brzeski	1 : 0,65
	Podlaskie – Obwód grodzieński	1 : 0,71
Granica polsko-rosyjska	Warmińsko-mazurskie – Obwód kaliningradzki	1 : 0,93

Źródło: A. Jakubowski, U. Bronisz, A. Miszczuk, Polityka spójności oraz Europejskie instrumenty wsparcia współpracy transgranicznej na wewnętrznych i zewnętrznych granicach Unii Europejskiej

Euroregion Tatry

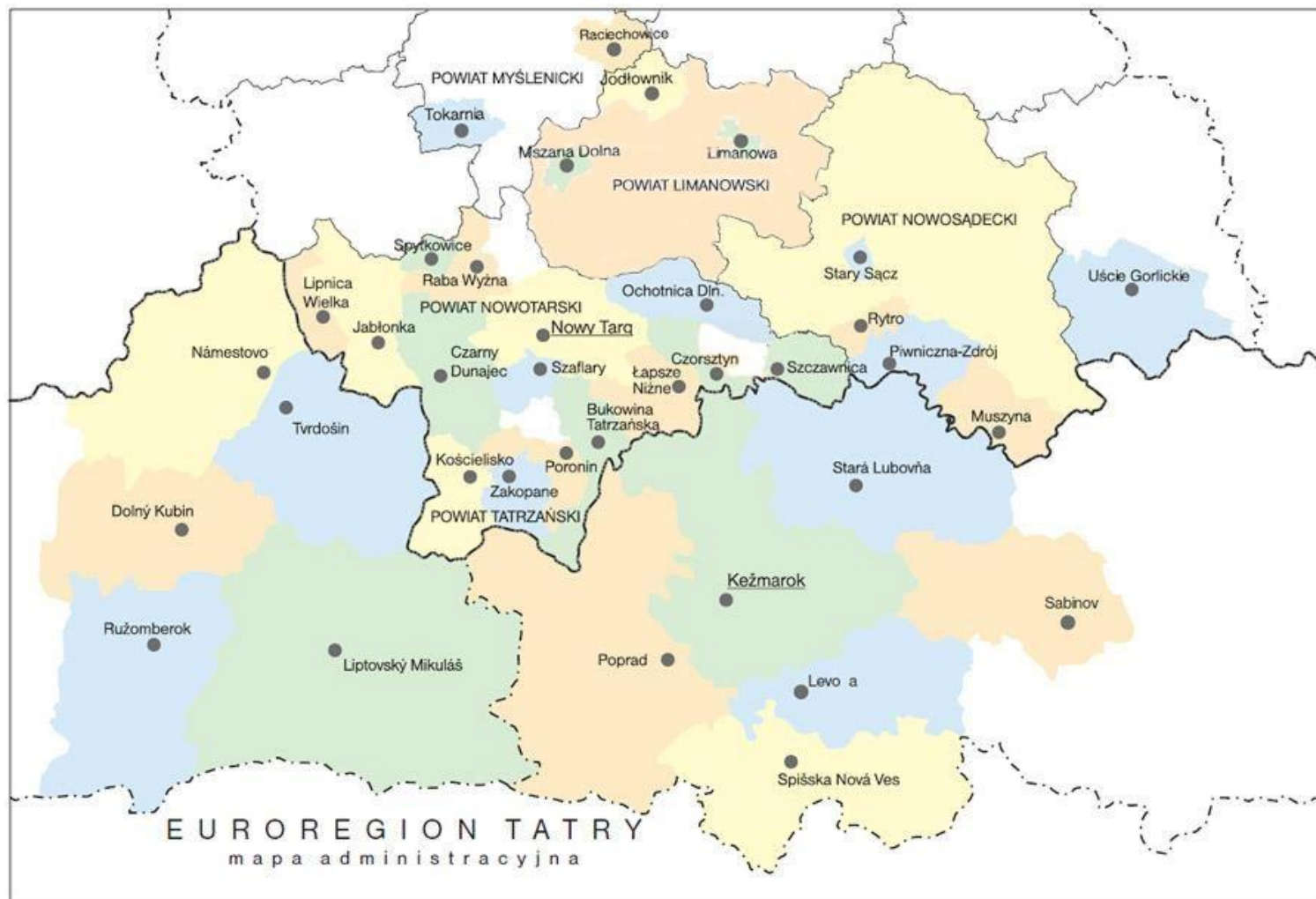
- Celem Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej TATRY (EUWT TATRY) jest dalszy rozwój, ułatwianie i upowszechnianie polsko-słowackiej współpracy transgranicznej dla **wzmocnienia spójności społecznej i ekonomicznej** obszaru po polskiej i słowackiej stronie Tatr.
- Zadania EUWT TATRY koncentrują się przede wszystkim na przygotowaniu i realizacji projektów współpracy terytorialnej współfinansowanych przez Unię Europejską za pomocą Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego lub Funduszu Spójności, jak również projekty bez finansowego wkładu Unii Europejskiej.

Euroregion Tatry

Kongres założycielski euroregionu odbył się 26 sierpnia 1994 roku w Nowym Targu. Na Kongresie podpisano Umowę pomiędzy Samorządami Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Słowackiej o utworzeniu transgranicznego związku Euroregion Tatry. Umowa ta została znowelizowana w dniu 22 października 1999 roku. Określono w niej nazwę euroregionu jako Transgraniczny Związek Euroregion Tatry, a także zaktualizowano dziedziny i cele współpracy.

Euroregion Tatry

Źródło: www.euroregion-tatry.eu

Porównanie podziałów statystycznych

	Polska	Słowacja
NUTS 1	Makroregion	Oblasti (Słowacja +1)
NUTS 2	Region/województwo	Kraj (4+1)
NUTS 3	Podregion	Kraj (6+1)
KTS 5	Powiat	Okres
KTS 6	Gmina	Obec

Euroregion Tatry wykaz

Polska	Słowacja
Powiaty: gorlicki, limanowski, myślenicki, nowosądecki, nowotarski, tatrzański, suski	Okres: Námestovo, Dolný Kubin, Liptovský Mikuláš, Poprad, Levoča, Ružomberok, Sabinov, Kežmarok, Stará Ľubovňa, Spišská Nová Ves, Tvrdošín

Źródło: www.euroregion-tatry.eu

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju Polski 2015

- W celu doboru wskaźników dokonano przeglądu i analizy założeń przyjętych w polskich dokumentach strategicznych pod kątem problematyki zrównoważonego rozwoju.
- Identyfikacja celów i priorytetów związanych ze zrównoważonym rozwojem oraz dobór wskaźników prowadzone były w ramach wyodrębnionych we wcześniejszych pracach 4 ładów i 24 dziedzin

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju Polski 2015 cd.

Podczas doboru wskaźników w ramach poszczególnych ładów i dziedzin kierowano się następującymi kryteriami:

- obecność na liście wskaźników do monitorowania realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju UE,
- porównywalność międzynarodowa,
- dostępność danych,
- wiarygodność źródła danych.

Natomiast wśród licznych wymogów poprawności wskaźnika zrównoważonego rozwoju należy wymienić przede wszystkim:

- konieczność występowania związku merytorycznego z opisywanym zjawiskiem zrównoważonego rozwoju
- poprawność formalną ocenianą na podstawie ogólnych zasad poprawności budowy wskaźnika

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju Polski 2015 cd

- O ostatecznym doborze wskaźników do listy krajowej decydował stopień zgodności z definicją i znaczeniem wskaźnika dla zrównoważonego rozwoju. Pod uwagę brano również zjawiska specyficzne i szczególnie istotne dla Polski.
- W rezultacie przeprowadzonej ostatecznej selekcji wskaźników do listy krajowej dobrano 101 wskaźników rekomendowanych do systemu monitoringu zrównoważonego rozwoju kraju

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju

Wskaźniki Zrównoważonego Rozwoju

Strona główna Moduły ▾ Dane do pobrania ▾ Dokumenty i publikacje ▾ Zrównoważony rozwój ▾ Metadane ▾ Pomoc

MODUŁ AGENDA 2030

Wskaźniki globalne dla Polski

AGENDA 2030

MODUŁ KRAJOWY

Polska
Unia Europejska
kraje członkowskie UE

MODUŁ REGIONALNY

Polska
Regiony
Województwa

MODUŁ LOKALNY

Polska
Powiaty

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju

Ład społeczny

Ład gospodarczy

Ład środowiskowy

Ład instytucjonalno-polityczny

Zestaw wskaźników. Moduł lokalny

*Wskaźniki Zrównoważonego Rozwoju.
Moduł lokalny.
jednostka terytorialna: Powiat nowotarski*

- ▶ 1 Demografia a sociálne štatistiky
- ▶ 2 Makroekonomické štatistiky
- ▶ 3 Podnikové štatistiky
- ▶ 4 Odvetvové štatistiky
- ▶ 5 Životné prostredie
- ▶ 6 Regionálne štatistiky
- ▶ 7 Indikátory
- ▶ 8 Viacstranné štatistiky
- ▶ 9 Vybrané tabuľky z databázy Eur

DATAcube.

Databáza DATAcube. obsahuje multidimenzionálne tabuľky za ukazovatele hospodárskeho a sociálno-ekonomického vývoja.

Údaje z rôznych štatistických okruhov sa prezentujú vo forme **multidimenzionálnych tabuliek (kociek)** v mesačných, štvrtročných alebo ročných časových radoch a umožňujú vytváranie vlastných výberov. Dáta sú štatisticky spracované v územných štruktúrach za Slovenskú republiku, oblasti, kraje a okresy. Tam, kde to systém ochrany údajov umožňuje, sú sprístupnené údaje až do úrovne obcí. Výstupy je možné exportovať do dátových formátov: PDF a XLS (Excel 97-2003).

Práca s multidimenzionálnou tabuľkou

Riadky: 0 SR + Oblasti + Kraje [nuts13]

Stĺpce: Rok [pr3115qr_rok] Časové obdobie [pr3115qr_dim2]

Kontext: VALUE_CHR [pr3115_data] pracujúci [pr3115qr_ukaz] Spolu [pr3115qr_dim1] Spolu [pr3115qr_dim3]

	2005					2006					2007					
	1Q	2Q	3Q	4Q	rok	1Q	2Q	3Q	4Q	rok	1Q	2Q	3Q	4Q	rok	
Slovenská republika	2 177,4	2 196,8	2 235,7	2 254,7	2 216,2	2 257,5	2 294,6	2 320,8	2 332,7	2 301,4	2 326,6	2 337,7	2 366,5	2 398,3	2 357,3	2 391,3
Bratislavský kraj (NUTS 2)	311,7	311,2	313,3	317,7	313,5	316,9	316,7	317,8	318,3	317,4	319,0	320,8	327,0	330,6	324,4	332,8
Bratislavský kraj	311,7	311,2	313,3	317,7	313,5	316,9	316,7	317,8	318,3	317,4	319,0	320,8	327,0	330,6	324,4	332,8

Menu pre multidimenzionálnu kocku (tabuľku) obsahuje oblasti pre **Riadky**, **Stĺpce** a **Kontext**, v ktorých sa nachádzajú dimenzie. Jednotlivé dimenzie je možné jednoduchým chytením (kliknutím a držaním) a potiahnutím premiestňovať. Premiestňovať dimenzie je možné v rámci jednotlivých oblastí, čím sa mení poradie ich zobrazovania. Možno je aj ich prenesenie medzi областями, kedy dochádza k ich presunu z riadkov do stĺpcov a naopak. Po prenesení dimenzie do oblasti **Kontext** sa táto dimenzia v hlavičke tabuľky nezobrazí.

Pre jednoduchý návod a multidimenzionálnu tabuľku (nezávisť) ...

Ład społeczny

Wskaźnik	Polska	Słowacja
Przyrost naturalny na 1000 ludności	gmina	powiat
Saldo migracji na pobyt stały osób w wieku produkcyjnym na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	powiat	powiat - bez wieku
Wskaźniki obciążenia demograficznego	gmina	powiat
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	gmina do wyliczenia	powiat
Udział zgonów według wybranych przyczyn w ogólnej liczbie zgonów	powiat	powiat *
Zgony osób w wieku do 65 lat na 1000 ludności w tym wieku	powiat	powiat *
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	gmina	brak
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (podmioty gospodarcze powyżej 9 osób)	powiat	brak
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	gmina	wyżej
Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3-5 lat	gmina	powiat do wyliczenia
Wskaźniki jakości kształcenia i poziomu wiedzy uczniów	powiat	brak
Udział długotrwale bezrobotnych (dłużej niż 1 rok) w bezrobotnych zarejestrowanych ogółem	powiat	brak
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w relacji do liczby osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	gmina	powiat do wyliczenia

Ład społeczny

Wskaźnik	Polska	Słowacja
Udział absolwentów (dotychczas niepracujących) w bezrobotnych ogółem	powiat	brak
Stopa bezrobocia rejestrowanego	powiat	powiat
Liczba samochodów osobowych na 1000 ludności	powiat	wyżej
Zużycie mediów w gospodarstwach domowych w ciągu roku na 1 mieszkańca	możliwa gmina	wyżej
Udział długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych (dłużej niż 1 rok) w wieku 55-64 lat w ogóle bezrobotnych w wieku 55-64 lat	powiat	brak
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób w tym wieku	gmina	brak
Poszkodowani w wypadkach przy pracy na 1000 pracujących	powiat	wyżej
Przychodnie na 10 tys. mieszkańców	gmina	powiat
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję	powiat	wyżej
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ogółem na 1000 mieszkańców	powiat	wyżej
Ofiary wypadków drogowych na 100 tys. pojazdów zarejestrowanych	powiat	wyżej

Gminy woj. małopolskiego należące do Euroregiony Tatry

Statyki - gmina

Powiat	Ilość	%
Tatrzański	4 na 5	80,0
Nowotarski	12 na 14	85,7
Nowosądecki	4 na 16	25,0
Gorlicki	1 na 10	10,0
Limanowski	4 na 12	33,3
Myślenicki	2 na 9	22,2
Suski	1 na 9	11,1
Razem	28 na 75	37,3

Statystyki - obec

Okres	Ilość	%
Namestovo	1 na 24	4,2
Dolný Kubin	11 na 24	45,8
Liptowski Mikuláš	18 na 56	32,1
Poprad	12 na 29	41,4
Levoča	5 na 33	15,2
Ružomberok	2 na 25	8,0
Sabinov	2 na 43	4,7
Kežmarok	25 na 41	61,0
Stará Ľubovňa	22 na 44	50,0
Spišská Nová Ves	2 na 36	5,6
Tvrdošín	11 na 15	73,3
Razem	111 na 370	30,0

Wnioski

- Korzystając z obecnie wypracowanego narzędzia możliwy jest monitoring raczej na poziomie powiatów – brak danych w ogólnie dostępnych bazach danych (Słowacja)

Rozwiązania:

- Zmiana doboru wskaźników
- Współpraca ze Urzędami Statystycznymi w Słowacji
 - Kraj preszowski (Prešovský kraj)
 - Kraj Żyliński (Žilinský kraj)

Monika Wałaszek
Kierownik Wydziału
Urząd Statystyczny w Krakowie